

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI ÉMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-356/2023. számú ügyben
tájékoztatás elmaradását és vételi ajánlat figyelmen kívül hagyását
végrehajtási eljárásban sérelmező panasszal összefüggésben
(Előzmény ügy: AJB-3242/2022.)

Előadó: dr. Kiss Anikó

Érintett szervek: önálló bírósági végrehajtó

2023.

Az eljárás megindítása

A nyugdíjas korú, külföldi állampolgár panaszos tulajdonrészt szerzett egy magyarországi ingatlanban. Az ingatlan másik tulajdonosának tulajdoni hányadát követelés fennállása miatt végrehajtási eljárásban árverés alá vonták. A panaszos annak érdekében, hogy az ingatlanon 1/1 tulajdoni hányadot szerezhessen, szeretne volna megvásárolni az árverés alá vont tulajdoni hányadot is, ezért vételi ajánlatával megkereste az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtót.

A panaszos beadványában azt sérelmezte, hogy ajánlatával kapcsolatban választ, megfelelő tájékoztatást a végrehajtói irodától nem kapott.

A panaszos tudomása szerint az ingatlanrész nyolc éve végrehajtás alatt áll, szeretné azt megvásárolni, de a végrehajtó mulasztása miatt a saját tulajdoni hányadát sem érzi biztonságban. Mivel a panaszos nem beszél magyarul, ügyében egy ügyvédet is megbízott, aki arról tájékoztatta, hogy a végrehajtó neki sem válaszolt.

A panasz alapján felmerült az Alaptörvényben nevesített tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének, illetve sérelme közvetlen veszélyének a gyanúja. Tekintettel erre az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (továbbiakban: Ajbt.) 18. §-a és a 20. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam.

Érintett alapvető jogok és alaptörvényi elvek

- A hatósági ügyek tisztességes intézése: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.” (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés)

Alkalmazott jogszabályok

- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.)
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.)

A megállapított tényállás

A vizsgálat eredményessége érdekében az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján megkerestem az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtót, és az ügy körülményei kapcsán a tájékoztatását, valamint az ügy iratainak megküldését kértem.

A tényállás teljes körű tisztázása céljából a végrehajtói iroda által megküldött iratanyag kiegészítése vált szükségessé, ezért ismételt iratküldésre kértem a végrehajtót, aki kérésemnek eleget téve a hiányzó iratokat végül a rendelkezésemre bocsátotta.

A dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszos tulajdonostársával szemben köztartozás meg nem fizetése miatt indult végrehajtási eljárás. Az eljárás során az adós tulajdonostárs tulajdoni hányadát a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a végrehajtó egyaránt lefoglalták. A foglalást követően a végrehajtó megkérte az ingatlanrész adó- és értékbecslőjét, amely alapján megállapította a tulajdoni hányad becsértékét.

A végrehajtó a becsértékről tulajdonostársi minőségére tekintettel a panaszoszt is tájékoztatta.

A becsértékről szóló tájékoztatás kézhezvételét követően a csak angol nyelven kommunikáló panaszos levelet írt a végrehajtónak, melyben a megállapított becsértéket sokallva kifejtette, hogy az ingatlan tényleges forgalmi értéke az ingatlan állapota miatt a közölt

értéknek csupán az 52%-a.

A panaszos a végrehajtót írásban tájékoztatta arról is, hogy – bár szeretné az ingatlant megvásárolni – nincs felkészülve az árverésre, mert az internet-szolgáltatás hiányosságai miatt lakóhelyén az árverési terület nem elérhető.

A végrehajtó válaszelevelében felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy bár az árverés a becsértékről indul, az ár a licit során akár annak 50%-áig is lemehet. A panaszos tájékoztatását követően a végrehajtó árverési hirdetményt tett közzé, amelyet a panaszos részére is megküldött. A panaszos a hirdetményre válaszul a végrehajtónak írt újabb levelében ismét megkérdőjelezte a becsérték realitását. A panaszos az árverésen – a tájékoztatás tartalma ellenére (az ár akár a becsérték 50%-áig lemehet) – vételi ajánlatot nem tett.

Az első árverés után a nyelvi nehézségek miatt a panaszos ügyvédet bízott meg azzal, hogy vegye fel a kapcsolatot a végrehajtóval. A végrehajtó az árverés sikertelensége miatt újabb árverési hirdetményt tett közzé. A hirdetményt ezúttal nemcsak a panaszossal, hanem annak ügyvédjével is közölte. A tájékoztatások ellenére a második árverés is ajánlattétel hiányában zajlott le, azon a panaszos ügyvédje útján sem vett részt.

A második árverés sikertelenségét követően a végrehajtó az akkor hatályos szabályok szerint ingatlan átvételi eljárást hirdetett meg, ami szintén eredmény nélkül zárult. A megelőző eljárási cselekmények sikertelensége után a végrehajtó az adós tulajdoni hányadát a Folyamatos Ingatlanárverési Hirdetmények Nyilvántartásába vette fel. A folyamatos árverési hirdetmény ideje alatt a panaszos – árverésen kívül – többször is tett vételi ajánlatot a végrehajtó felé, amit a végrehajtó a végrehajtást kérőnek és az adósnak is továbbított, a panaszos vételi ajánlatát azonban a felek nem fogadták el. A végrehajtó ennek tényéről a panaszos ügyvédjét tájékoztatta, bízva abban, hogy azt továbbítja a panaszos felé.

Tekintettel arra, hogy vételi ajánlat továbbra sem érkezett, öt év elteltével az ingatlant törölni kellett a folyamatos hirdetmények nyilvántartásából. Ekkor a panaszos levélben kérte a végrehajtót, hogy az ingatlanrészt ismét vegye árverés alá, vagy tájékoztassa arról, hogyan tudja megszerezni a végrehajtás alá vont tulajdoni hányadot. Rövid idővel ezután a panaszos hivatalomhoz fordult, és ügyének rendezéséhez a segítségemet kérte. 27 nap elteltével a végrehajtó a panaszos levelére válaszolva arra kérte a panaszost, hogy egy konkrét összeget megjelölő vételi ajánlatot tegyen, amit továbbíthat a felek felé. Azóta a vétel ügyében előrelépés nem történt.

A végrehajtó tájékoztatása szerint az ingatlanrész panaszos általi megvásárlására az eljárás jelenlegi szakaszában az adós és a végrehajtást kérő hozzájárulása mellett, árverésen kívül, a becsértéket alapul vevő, konkrét összeget tartalmazó vételi ajánlattal, vagy akkor van lehetőség, ha a végrehajtást kérő újabb árverés megtartását kezdeményezi.

A panaszos ügyében jelentkező, a magyar nyelv ismeretének hiányából adódó kommunikációs problémák, nehézségek miatt a panasszal kapcsolatban megkerestem a Magyar Bírósági Végrehajtói Kart (továbbiakban: Kar) is, és tájékoztatást kértem arról, hogy ilyen esetekben a Kar milyen módon, milyen eszközökkel tudja segíteni a végrehajtók munkáját, a külföldi felek és egyéb érdekelték tájékozódását. A Kar válaszában arról tájékoztattott, hogy folyamatba vették a kari honlap angol nyelvű változatának elkészítését.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdés k) pontja értelmében az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint az *önálló bírósági végrehajtó* tevékenysége vagy mulasztása a

beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. E rendelkezés alapján *vizsgálati jogosultságom egyértelműen kiterjed az önálló bírósági végrehajtó eljárására, ügyviteli gyakorlatára.*

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. Az érintett alapvető jogok tekintetében

A hatósági ügyek tisztességes intézése

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.

Az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I.29.) AB határozatában megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos korábbi gyakorlatát. A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában hangsúlyozta (amint azt a 3/2014. (I.21.) AB határozat is megerősítette), hogy a tisztességes eljárás követelménye felöleli az eljárásjogi garanciák érvényesülését, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni.

A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, bár ez alapvető követelmény, hanem szükséges az is, hogy *mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését.*

A tisztességes eljárás követelményének tehát nemcsak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell. A tisztességes eljáráshoz való jog az eljárásjogi jellegű szabályozási környezettel szemben szolgál alkotmányos mérceként, egyúttal a jogérvényesítés segítségét szolgálja, részeleme a tájékoztatás.

A tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az állami aktusok által érintett jogok, törvényes érdekek, és különösen a veszélyeztetettek érdekeinek védelme közötti egyensúly kialakításának célját, annak felismerését, hogy az egyének érdekeit az állammal való kapcsolataikban védeni kell.

Az ügyféli jogok érvényesülésének feltétele az eljáró szervvel való gyors kapcsolatfelvétel lehetősége, az egyeztetés módjainak széleskörű biztosítása, a jól érthető, kellően részletes tájékoztatás megadása. Ezen garanciális elemek összessége adja a megfelelő alapját annak, hogy a fél (egyéb érdekelt) ésszerű időn belül megkaphassa az ügyei viteléhez, jogai érvényesítéséhez szükséges információt.

III. Az ügy érdekében

Az eljárás iratait áttekintve a panaszos ügyében legfőbb problémának a panaszos és a végrehajtói iroda közötti idegen-nyelven folyó kommunikáció nehézségeit, és az ebből adódó félreértéseket láttam.

Tekintettel arra, hogy az árverezett ingatlanban tulajdoni hányaddal rendelkezik, az ingatlanra vezetett végrehajtási eljárásban a panaszos egyéb érdekeltként jelenik meg, és kapcsolódik be az egyes eljárási cselekményekbe. Mint az eljárási cselekmények által érintett egyéb érdekeltet, a panaszost is megilleti egyes végrehajtási cselekményekkel összefüggésben

a jogorvoslat joga, aminek a lehetőségéről fontos, hogy tudomással bírjon.

Bár a végrehajtói iroda a becsértéket megkérdőjelező beadvánnyal összefüggésben adott tájékoztatást a panaszos részére, *a megküldött tájékoztatás nem terjedt ki a Vht. 140. § (7) bekezdésében foglaltakra, amely törvényhely szerint a megállapított becsérték, az igazságügyi szakértő díjának előlegezése mellett végrehajtási kifogás keretében vitatható. A tájékoztatásból kimaradt annak közlése is, hogy az ingatlan elsődlegesen árverés útján szerezhető meg, és az árverésen kívüli vételnek konkrétan meghatározott, adott esetben a szerzés lehetőségét kizáró törvényi feltételei vannak. A kellően részletes tájékoztatásnak arra is ki kellett volna térnie, hogy az elektronikus árverési felület elérésének akadályozottsága esetén a panaszos meghatalmazott útján is árverezhet.*

A tájékoztatás hiányossága az ügy körülményeit, a végrehajtói iroda eljárás során tanúsított együttműködési szándékát tekintve egyértelműen az idegen nyelven folytatott kommunikációból adódó nehézségekre volt visszavezethető, amit az is igazol, hogy a panaszosnak megküldött korábbi tájékoztatás hiányosságait a végrehajtó a panaszos ügyvédjének megküldött magyar nyelvű tájékoztatásában pótolta.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a végrehajtói iroda által a panaszos részére angol nyelven kiadott, szűkszavú, hiányos tartalmú tájékoztatás nem segítette megfelelően a panaszos eljárási jogainak érvényesülését. Tekintettel azonban arra, hogy az angol nyelvű tájékoztatás hiányosságait a végrehajtói iroda a panaszos ügyvédjének adott magyar nyelvű tájékoztatásában pótolta, és ezzel a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben felmerülő sérelmet orvosolta, a konkrét ügyben ezzel kapcsolatosan külön intézkedés megtételét nem tartom szükségesnek.

Az üggyel összefüggésben a tisztességes eljáráshoz való jog teljes körű érvényesülésének biztosítása céljából indokoltnak tartottam a Kar megkeresését abban a kérdésben, hogy a külföldi állampolgárságú, csak idegen nyelven beszélő felekkel, egyéb érdekeltekkel való kommunikáció során, milyen módon és eszközökkel tudják segíteni az önálló bírósági végrehajtók munkáját. *Tájékoztatásában a Kar hivatalvezetője közölte, hogy megkeresésemet követően megkezdték a hivatali weboldal, az azon lévő jogszabálykivonatok, formanyomtatványok, űrlapok, tájékoztatók, végrehajtói elérhetőségek angol nyelvre fordítását. A honlapon rajta lesznek angolul a leggyakoribb kérdések és az azokra adott válaszok is.*

Minderre figyelemmel eljárásomat az Ajbt. rendelkezései szerint intézkedés nélkül zárom. Tekintettel azonban arra, hogy az eljárás nyelve magyar és annak idegen nyelvre fordítása speciális szaknyelv ismeretét is igényelheti, megfontolandónak tartom – elfogadva és elismerve a Kar weboldal angolra fordítása érdekében tett intézkedéseit –, hogy a Kar tekintse át és fontolja meg annak szükségességét, hogy a honlapján az eljárással összefüggésben megbízható tolmácsok elérhetőségéről is tájékoztatást adjon. Indokolt lehet még esetleg – figyelemmel a végrehajtók által befizetett tagdíjakra – olyan szervezeti egység létrehozása is, amely szükség esetén lefordítja a végrehajtók által a jogi képviselő nélkül eljáró, kizárólag idegen nyelven kommunikáló felek, egyéb érdekeltek részére megküldeni kívánt iratokat.

Jelentésemet tájékoztató jelleggel megküldöm a Vht. valamint az Szth. törvény hatálya alá tartozó szervezetek és személyek tevékenységének felügyeletét ellátó Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága elnökének is.

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos